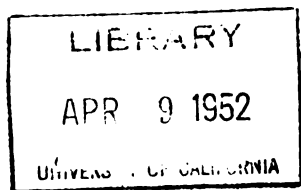

Russ

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

Naš jezik

НАШ ЈЕЗИК

nov. ser.

НОВА СЕРИЈА

Књ. III — Св. 1-2

БЕОГРАД 1951

САДРЖАЈ:

	Стр-
1. А. Белић: Његош и национална култура наша	1
2. М. Стевановић: Деминутивни с наставком <i>-ић</i> (и <i>-чић</i>)	6
3. Св. Марковић: О именицама на <i>-иш</i> (а) и сл.	12
4. Св. Предић: О роду страних именица	28
5. Д-р. Х. Клајн: Важност реченичног акцента у пословицама	34
6. М. Влајинац: „Једна смрт не да другој“	37
7. Н. Сенић и А. Зубац: „У интересу што боље књиге“	39
8. П. Речи изведене од основе „магнет“	46
9. Б. Јањић: Диваљ-дивљи	48
10. Гисма уредништву	50
11. Језичке поуке	66

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР:

др Александар Белић, Глиша Елезовић, др Радомир Алексић,
др Михаило Стевановић, др Радосав Бошковић,
Бранислав Милановић и Игрутин Стевовић .

Научна Књига

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
БЕОГРАД 1951

ДИВАЉ — ДИВЉИ

Вук у свој Рјечник није унео неодређени вид придева *диваљ* као засебну одредницу, нити је под одредницом *дивљи* поменуо да постоји њен неодређени вид.

Рјечник Југословенске академије такође нема реч *диваљ* као засебну одредницу, али се код речи *дивљи* наводи: „Даничић помиње номинални облик *диваљ*: *дивљи* (говори се и неодређени вид *диваљ*) Кор. 106. Али га нијесам нитје нашао да је потврђен”.

Рјечник хрватскога језика од Ивековића и Броза понавља горњу Даничићеву примедбу из Рјечника ЈАК., али додаје да Даничић каже на другом месту (Основе, 79): „Адјектива, која сада долазе само у сложенијим облицима: вељи, дивљи — супротно питом.”

Проф. Белић, у регистру свога Правописа, даје само облик *дивљи*.

Из тога, а поглавито из горњих напомена Рјечника ЈАК. и Рјечника хрватскога језика од Ивековића и Броза дало би се закључити да је неодређени вид овог придева редак и у говорном језику нашем, а да се не употребљава у књижевности, те да се не може сврстати међу књижевне речи српско-хрватског језика, већ се мора обележити као простонародна или покрајинска реч.

Међутим у нашој савременој књижевности овај придев употребљава се и у облику неодређеног вида — *диваљ*. Напешћу изванредан број примера који ово потврђују:

„Ветар је био диваљ, он је неки пут и дању хтео да јој поцепи хаљину...” (М. Ристић, Очи, 1938, 123); — „...колико је таленат Борисава Станковића... диваљ...” (Б.

Лазаревић, Огледи, 87); — „Ух, ал' си диваљ!" (Нушић, Сабрана дела III, 148); — „И ако је народ наш, .. диваљ..." (Ј. Миодраговић, Нар. пед., 311); — „Диваљ јеси: арапину парац, „Ал још ниеси... што би Марков шарац." (А. Палмовић, Хрв. антол., 1892, Загреб, 44); — ...води се рат, језив, диваљ..." (О. Бихаљи, До виђења у октобру, II, 287); — „Мрачан и ћутљив као највећи неорећник, а диваљ као рис." (Божовић, Ликови, 1940, 21); — „Ограшан, диваљ, манит му поглед прелеће поље..." („Звезда", 1912, III, 152); — „Сустиже их. Гром удара тако: „Диваљ, огњен, с крилима од дима." (Д. Ј. Филиповић, Србљак, Краљевић Марко, 15); --

„... био је неук, диваљ, прост дувански радник." (Давичо, Међу Маркосовим партизанима, 89); — „... он је неваспитан и непажљив, диваљ, глуп." (М. Кампанин, Смрт, С.К. гласник, 1924, XIII, 410); — „Ваш стан је диваљ, сухопаран и несносан." (Ј. Миодраговић, Загоркиње, 148); — „Народ и сам признаје, да је овај обичај глуп и диваљ." (Срп. етн. зборн. XV, 761).

Из горњих примера могли бисмо извести закључак да се придев *диваљ* у сад наведеном облику све више употребљава и насупрот ограничењима која су језички стручњаци, на основу раније његове ретке употребе, чинили. Према томе нема никаквог разлога зазирати од употребе придева *диваљ* у овом његову облику.

Б. Јањић